

Janke Wikholms Krönika

Oktober 2014

It's the economy, stupid!

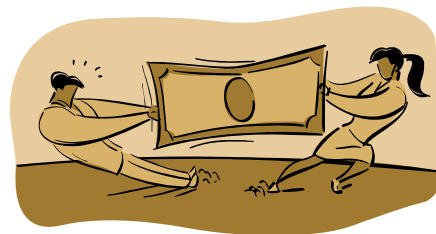
Jag förknippar rubriken och andra "ekonomiska" fraser som "Money talks!" med nyblivne morfadern och förre presidenten Bill Clinton. Skulle detta kunna sägas om svenskt arbetsmiljöarbete hösten 2014? Kanske. För nog pratas det en hel del om de nya (1/7 2014) sanktionsavgifterna. "Menar du att man kan få betala 150 000 kr bara för att det saknas ett papper om tillstånd för att köra truck, det är ju orimligt". Så uttryckte en kursdeltagare det när jag genomförde en BAS-kurs uppe i Luleå. Men så kan det bli!

Ännu så länge är det inte så många företag som fått betala de nya sanktionsavgifterna. Men redan den 4:e i samma månad var Arbetsmiljöverket ute och "hittade" en "icke besiktigad" grävmaskin. Det lilla företaget (fem anställda) fick en s.k. differentierad sanktionsavgift om 42 800 kr. Det lär bli betydligt fler som "drabbas"!

Så pengar kommer vara ett vanligt samtalsämne vid arbetsmiljöträffar denna höst. Men också stress! Den europeiska arbetsmiljöveckan i oktober tar upp stress i arbetslivet och många svenska företag kommer att märka detta vid inspektioner. Dessutom är den nya föreskriften om psykosocial arbetsmiljö ute på remiss. Vi är många som tryckt på om detta. Sverige har haft en föreskrift om psykosocial arbetsmiljö (AFS 1980:14) som är drygt 30 år gammal. Äntligen är det dags att ändra på det!

Jag får ofta frågor från företag som vill minska kostnaderna för sin arbetsmiljöutbildning. Man undrar om man kan korta kursen med en dag eller genomföra hela eller del av utbildningen framför datorn. Eller om man kan pressa in utbildningen i ett tidspressat schema och åstadkomma samma resultat till lägre kostnad. Klart att det mesta går att göra på ett annorlunda sätt. Men man måste komma ihåg att arbetsmiljöarbetet till största del handlar om engagemang och beteende. Bara till mindre del om teknik och kunskap. Datorutbildning är bra på det senare, men inte på det förra!

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

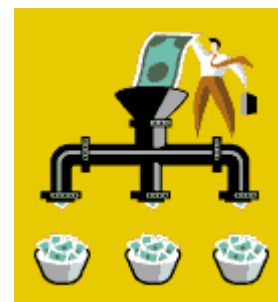
Vi har just avslutat det s.k. "supervalåret" och det blev maktskifte. Valdebatten har till stor del handlat om skolan och vikten av att ha duktiga lärare. Som "arbetsmiljölärare" har jag förundrats över hur lite skoldebatten påverkar arbetsmiljöutbildningen. Det viktigaste verkar vara att man ordnar utbildning. Om denna verkligen leder till mer engagemang och konkret arbete tycks mindre viktigt. Det finns till och med arbetsmiljöutbildningar som sänker engagemanget!

Likafullt finns det ett stort intresse av arbetsmiljö ute i landet. Den senaste tiden har jag åkt runt en hel del i landet och hållit korta föreläsningar om "Arbetsmiljöarbetet förr och nu". Det kommer alltid fram personer efter föredraget och vill diskutera olika situationer man varit med om. Det känns som att det finns ett stort engagemang som inte riktigt kan kanaliseras. De två huvudaktörerna, arbetsgivarna och facket/skyddsombuden lyckas tydligen inte fånga upp det intresse som finns ute på arbetsplatserna.

Sanktionsavgifter kan nog vara bra för att få bättre ordning på en del företag. Men om vi verkligen vill ha ett bättre arbetsmiljöarbete och speciellt då utveckla den psykosociala arbetsmiljön krävs något mer. Arbetsgivarna måste förstå att de stora arbetsmiljökostnaderna inte består av viten eller sanktionsavgifter. Vi måste se arbetsmiljöarbetet som en hörnsten i arbetet för att skapa attraktiva arbetsplatser. Sverige som nation kommer aldrig att kunna konkurrera internationellt med låga löner eller längre arbetsdagar. Vår främsta konkurrensfördel ligger i ett utvecklat arbetsmiljöarbete!

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

JANKE
WIKHOLM